

CYFARFOD	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
DYDDIAD	19 Tachwedd 2019
TEITL YR ADRODDIAD	Darpariaeth Dysgu a Datblygu i Aelodau
PWRPAS	Rhoi trosolwg o'r ddarpariaeth <i>Dysgu a Datblygu</i> i Aelodau, gan amlygu llwyddiannau, sialensiau a datblygiadau
ARGYMHELLIAD	Gwahoddir y Pwyllgor i: <ul style="list-style-type: none"> • Ystyried camau er mwyn annog mwy o Aelodau i gymryd cyfrifoldeb dros eu dysgu a manteisio ar gyfleoedd datblygol • Ystyried cynnwys y Rhaglen Hyfforddiant ar gyfer 2020/21 ac awgrymu teitlau ychwanegol i'w cynnwys
AWDUR	Carey Cartwright (Rheolwr <i>Dysgu a Datblygu'r Sefydliad</i>)

1. TROSOLWG

Fel y nodwyd mewn adroddiadau blaenorol, cynigir rhaglen ddatblygol gynhwysfawr sy'n cynnwys hyfforddiant 'traddodiadol' wyneb i wyneb, ac elfennau megis gweithdai, cymhelliant (*coaching*) ac e-ddysgu. Hefyd, darperir rhaglen ar gyfer datblygu'r Arweinyddiaeth.

Mae'r rhaglen yn cynnwys teitlau *allweddol/craidd* (sy'n cael eu hadnabod gan Swyddogion yn bennaf) a theitlau *datblygol* sy'n rhoi cyfle i Aelodau ystyried eu hanghenion dysgu a datblygu personol eu hunain a chymryd cyfrifoldeb cynyddol dros gynnwys y rhaglen.

2. LLWYDDIANNAU

2.1 Adborth yn Dilyn Sesiynau Diweddar

2.1.1 Rhagfarn heb Wybod (*Unconscious Bias*)

(19 o Aelodau wedi mynychu'r hyfforddiant hyd yma. Sesiwn nesaf wedi ei drefnu ar gyfer 26/2/20).

Adborth yn dilyn y sesiwn

- *"Rydym yn credu ein bod yn gwneud penderfyniadau ar sail tystiolaeth, yn rhesymegol. Mewn gwirionedd, rydym yn gwneud penderfyniadau yn fwy mympwyol ac yn rhesymoli i gyfiawnhau'r penderfyniadau hyn.*
- *"Hyfforddiant buddiol i bawb, yn enwedig y rhai sy'n gwneud penderfyniadau staffio fel penodi a disgyblu"*
- *"Efallai fy mod yn fwy ymwybodol bod pobl yn ystyried pethau o safbwyntiau gwahanol ac yn fwy parod i weld pethau o'u safbwynt nhw. Mae'n bwysig gweld pethau o safbwynt "Pobl Gwynedd" - y rhai sy'n defnyddio ein gwasanaethau neu sy'n cael eu heffeithio gan ein penderfyniadau - yn hytrach nac o safbwynt cynghorwyr a swyddogion"*
- *"Bydd y cwrs yn fy helpu ar y Pwyllgor Apeliadau Cyflogaeth, lle bydd aelodau'r Pwyllgor yn gorfod pwysu a mesur safbwynt yr aelod staff sy'n apelio a safbwynt y rheolwyr sydd wedi ei ddisgyblu."*

Adborth Swyddog Polisiâu a Materion Gwella (Gwasanaethau Democrataidd) Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru:

"Mwynheais yr hyfforddiant yn ddirfawr. Roedd yr hwyluswyr yn wych, roedd y cynnwys yn wych ac roedd y rhediad a'r lefel yn hollol iawn hefyd. Dwi'n teimlo y dylai hwn fod yn hyfforddiant mandadol i bob Cynghorwr. Os oes modd ei gynnig i Gyngorau cyfagos yna dwi'n credu'n gryf y gallent gael budd mawr ohono."

2.1.2 Delio gyda'r Wasg

- *“Hyfforddiant hynod ddefnyddiol, gwahanol, ymarferol a hynod broffesiynol*
- *“Does neb yn gwybod be all godi yn eu ward, ac felly mae'r profiadau rwyf wedi'i gael ar y cwrs yma yn wych”*
- *“Sialens, anodd ar adegau, ond yn cyffwrdd ar faterion cynhennus iawn”*
- *“Wedi ennill sgiliau gwerthfawr”*

2.2 Merched yn y Cyngor – Ein Lle Ni

Mae'r tîm Dysgu a Datblygu'r Sefydliad wedi ymateb i alw penodol i sefydlu rhwydwaith/grŵp o ferched sydd wedi eu hethol fel Cyngorwyr Sir. Yn bresennol, agenda datblygiad proffesiynol sydd gan y grŵp.

Mae 2 sesiwn eisoes wedi eu cynnal (Grŵp Llywio: 22/05/19, Sesiwn2: 30/09/19)

- Rhan 1: Cyflwyniad ar wybodaeth neu Siaradwr gwadd
 - Siaradwr gwadd 08/01/2019: Liz Saville Roberts (AS)
- Rhan 2: Sgyrsiau grŵp wedi eu cymell
 - Esiamplau o'r thema sydd wedi codi hyd yma:
 - Adeiladu hunan hyder a chynyddu gwytnwch
 - Anogaeth i ganolbwyntio ar gyd-bwrpasu fel merched ym myd gwleidyddiaeth
 - Cael safbwyntiau gwahanol o'r grŵp - trawsbleidiol a sbectrwm gwleidyddol
 - Dyfnhau 'tryst' a chydweithredu ymhlith cyfoedion o'r grwpiau wrth gynyddu dealltwriaeth o'u materion, ysgogiant a bwriad fel aelodau

Mae 9 aelod o Wynedd wedi mynychu'r grwpiau ac 1 aelod o Gyngor Sir Ynys Môn wedi ymuno. Mae sgôp i wahodd Aelodau o gynghorau cyfagos arall.

2.3 Ffordd Gwynedd

Mae nifer o Aelodau'r Cabinet wedi manteisio ar y cyfle i fynychu sesiynau **Ffordd Gwynedd: Rhaglen Hyfforddi Rheolwyr** er mwyn datblygu eu dealltwriaeth ymhellach drwy gyfuniad o ddysgu ffurfiol, trafodaethau a phrofiadau ymarferol. Dyma rai o sylwadau a gafwyd gan Aelodau Cabinet:-

- *“Dysgais lawer iawn trwy fynychu'r hyfforddiant Ffordd Gwynedd. Roedd y cymysgedd o ddysgu ffurfiol ac ymarferol yn effeithiol iawn ac esiamplau a straeon da roedd yr hyfforddwyr yn ychwanegu i'r sesiwn yn creu awyrgylch hwyliog i'r hyfforddiant. Roedd yn ysbrydoliaeth i mi weld ymateb Rheolwyr y Cyngor i'r hyfforddiant. Roedd pawb ar y cwrs yn gadael gyda brwdfrydedd ac ymroddiad i wirioneddol roi pobol Gwynedd yn hollol ganolog i'w gwaith”.*

2.4 Cymhelliant un i un

Hoffem atgoffa'r Pwyllgor bod gan yr holl Aelodau fynediad i sesiynau Cymhelliant 1:1 a hefyd sesiynau Mentora gyda eu cyd-aelodau. Un esiampl o adborth am y sesiynau cymhelliant yw eu bod wedi bod yn drawsnewidiol a bod yr Aelod yn parhau i gael budd mawr allan ohonynt.

3. MESUR PERFFORMIAD

Er mwyn mesur ein perfformiad fel Gwasanaeth, rydym yn cysylltu gydag Aelodau i ofyn am berthnasedd ac effaith y ddarpariaeth hyfforddi gan ofyn hefyd am awgrymiadau ar sut i wella ein darpariaeth. Derbyniwyd adborth positif ac adeiladol gan nifer o Aelodau:

- *“Mae'r teitlau rydych yn eu cynnig yn cyfro bob dim rydym ei angen fel Aelodau a gallaf ond ganmol hynny”*
- *“Mae cyfrifoldeb ar bob Aelod i ddatblygu eu hunain, a gwneud ymdrech i fynychu'r sesiynau sy'n cael eu trefnu ar eu cyfer”*

4. HERIAU

4.1 Presenoldeb

Mae niferoedd mynychu yn parhau i fod yn anghyson e.e. trefnwyd hyfforddiant “*Arwain yn Ddiogel*” yn benodol ar gyfer Aelodau oedd heb fynychu, ond bu’n rhaid canslo’r digwyddiad oherwydd y nifer siomedig a gofrestrodd.

Targedwyd nifer o Aelodau sydd ddim yn manteisio ar y rhaglen ddysgu er mwyn deall yn well beth sy’n eu rhwystro. Dyma sampl o’r adborth a dderbyniwyd:

- “*Rhwng gweithio o ddydd i ddydd a’r holl Bwyllgorau, dwi’n gorfod blaenoriaethu pethau*”
- “*Dwi ond yn mynychu teitlau sydd o ddiddordeb i mi*”
- “*Unrhyw faes dwi’n angen help efo, dwi’n medru cael y wybodaeth dros y ffôn/e-bost/y we a dwi ddim yn teimlo bod angen Rheolwyr/swyddogion i roi gwybodaeth imi.*”
- “*Rhwyrstr mawr sydd gen i yw fy mod yn gorfod cymryd ‘gwylliau di dâl’ ar gyfer Pwyllgorau a hyfforddiant sy’n disgyn ar fy amser gwaith*”
- “*Yn fy oed i, dwni ddim faint mwy o ‘datblygu’ sydd angen imi wneud felly dwi ddim yn credu ei fod o’n bwysig imi erbyn hyn*”

4.2 **Ymateb y Gwasanaeth Dysgu a Datblygu**

- Cynnal ymchwil pellach i’r hyn sy’n rhwystro Aelodau rhag mynychu
- Gofyn i Aelodau os oes ‘bylchau’ yn y ddarpariaeth Dysgu
- Teilwrio rhaglenni dysgu i anghenion unigolion a grwpiau
- Cynnig mwy o deitlau yng nghanol y Sir
- Cynnig dewis o ddyddiadau ar gyfer teitlau
- Parhau i ddatblygu defnydd o dechnoleg e.e. *Skype* ac e-ddysgu

Gwahoddir y Pwyllgor i ystyried camau er mwyn annog mwy o Aelodau i gymryd cyfrifoldeb dros eu dysgu a manteisio ar gyfleoedd datblygu, yn arbennig mewn meysydd allweddol/craidd.

5. RHAGLEN HYFFORDDIANT 2020/21

5.1 Mae’r rhaglen hyfforddiant ar gyfer 2020/21 yn parhau i esblygu. (Atodiad 1). Mae’r teitlau yn y rhaglen yn seiliedig ar:-

- Awgrymiadau gan Swyddogion ac Adranau am eu meysydd arbenigol
- Awgrymiadau gan Aelodau (meysydd ar gyfer datblygiad personol yn ogystal â grwpiau)

Gwahoddir y Pwyllgor i ystyried y rhaglen bresennol a chynnig awgrymiadau am feysydd/teitlau ychwanegol i’w cynnwys.

RHAGLEN DATBLYGU AELODAU ETHOLEDIG

ELECTED MEMBERS' DEVELOPMENT PROGRAMME

2019/20

<i>Dyddiad ac amser / Date and time</i>		<i>Digwyddiad / Event</i>	<i>Lleoliad / Location</i>	<i>Arweinwyr / Leaders</i>
			<i>Lleoliad / Location</i>	<i>Arweinwyr / Leaders</i>
Mai 15 May	(13:30 – 15:30)	- RHYDD / FREE - Ymwybyddiaeth Awtistiaeth Autism Awareness	Siambr HYWEL DDA Chamber, Caernarfon	Sioned Thomas (WLGA)
Mai 17 May	(10:00 – 13:00)	Gofalu am ein Hamgylchedd Caring for our Environment (I unrhyw un sydd heb fynychu For those who haven't attended)	Clwb Pêl Droed PORTHMADOG Football Club	Dafydd Meurig + Angela Russell
Mai 20 May	(10:00 – 12:00) (13:30 – 15:30)	Gweithdy Aelodau - Ail Fodelu Gofal Cartref	Ystafell PRYSOR Room, Penrhyndeudraeth	Meilys Haulfryn Smith
Mai 21 May	(13:30 – 15:30)	Gweithdy Aelodau – Ail Fodelu Gofal Cartref	Ystafell Peris Room, Caernarfon	Meilys Haulfryn Smith
Mai 22 May	(14:00 – 16:00)	Merched yn y Cyngor – Ein Lle Ni Women of the Council – Our Place	Ystafell	

Dyddiad ac amser / <i>Date and time</i>		Digwyddiad / <i>Event</i>	Lleoliad / <i>Location</i>	Arweinwyr / <i>Leaders</i>
Mehefin 3 June	(10:00 – 13:00)	Tuedd heb Wybod Unconscious Bias	Ystafell PERIS Room, Caernarfon	Iwan Wyn Jones a Nia Meleri Edwards
Mehefin 26 June		- RHYDD -	-	-
Medi 16 September	(10:00 – 12:00)	Geithdy i Aelodau - Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Joint Local Development Plan (Gwynedd and Isle of Anglesey)	Siambr DAFYDD ORWIG Chamber, Caernarfon	Gareth Jones
Medi 18 September	(10:00 – 12:30)	Arwain yn Ddiogel Safe Leadership (I unrhyw un sydd heb fynychu for those who haven't attended previously)	Siambr HYWEL DDA Chamber,	Catrin Love - Cansto – diffyg niferoedd cancelled : insufficient numbers
	(13:30 – 16:00)	Hybu'r Gymraeg – Rôl i bawb Promoting the Welsh language – A role for everyone	Siambr HYWEL DDA Chamber	Gwenllian Mair Williams
Medi 27 September	(10:00 – 11:30)	Gwybodaeth am Bobl : Eich Cyfrifoldeb Chi Sesiwn ar gyfer Aelodau sydd heb fynychu For Members who have been unable to attend previous sessions	Caernarfon Lleoliad yn ddibynnol ar niferoedd Venue dependent on numbers	Helen Mary Parry
Medi 30 Septmber	(10:00 – 12:30)	Merched yn y Cyngor : Ein Lle Ni Women of the Council : Our Place	Ystafell PERIS Room Caernarfon	Nia Meleri-Edwards
Tachwedd 27 November	(10:00 – 12:00)	Tai Teg – Pa gynlluniau sydd ar gael Which schemes are available	Siambr HYWEL DDA Chamber, Caernarfon	Catrin V Roberts
	(pm)	- RHYDD - / FREE -		

Dyddiad ac amser / <i>Date and time</i>		Digwyddiad / <i>Event</i>	Lleoliad / <i>Location</i>	Arweinwyr / <i>Leaders</i>
Ionawr 8 January	(am)	Merched yn y Cyngor - Ein Lle Ni Women of the Council– Our Place <i>(I’w gadarnhau / To be confirmed)</i>	Penrhyndeudraeth	Liz Saville Roberts (Siaradwr Gwadd/Guest Speaker)
	(1:00 – 16:00)	Hybu’r Gymraeg – Rôl i bawb Promoting the Welsh language – A role for everyone	Ystafell DWYRYD Room, Penrhyndeudraeth	Gwenllian Mair Williams
Chwefror 26 February	(10:00 – 12:30)	Arwain yn Ddiogel Safe Leadership (I bawb sydd heb fynychu/for everyone who haven’t attended previously)	Ystafell PRYSOR Room Penrhyndeudraeth	Catrin Love
	(13:30 – 16:00)	Rhagfarn heb Wybod Unconscious Bias (I bawb sydd heb fynychu/for everyone ho haven’t attended previously)	Ystafell PRYSOR Room Penrhyndeudraeth	Nia Meleri Edwards + Iwan Wyn Jones
Mawrth 18 March	(am)	Gwybodaeth am Bobl : Eich Cyfrifoldeb Chi / Information about People : Your Responsibility (I bawb sydd heb fynychu/for everyone who haven’t attended previously)	I’w gadarnhau / To be confirmed	Helen Mary Parry

 Dyddiadau ychwanegol yn y Calendr / Additional dates in the Calendar

Teitlau sydd angen eu hystyried ond heb eu trefnu:-

- Sgiliau Cwestiynu Craffu
- Hyfforddiant i Gadeiryddion ac Is-Gadeiryddion
- TG / Porth Aelodau / Skype